

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetést ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTOZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADOTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szerecs-n-utca 50
hova az előfizetési ősszegek, valamint a
kézi átlak küldendők.
Előfizetést ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatulca.

TARTALOM. A dohánytőzsdék gyarapodása. — A magyar dohányjövődék statisztikája. — Vegyesek. — Ajánlati hirdetésny visszavonás — Szerkesztői üzenetek.

A dohánytőzsdék gyarapodása.

A midőn a pénzügyminiszter ur Ő excel lenziája a képviselőházban egy tőzsde engedély megtagadása miatt egy képviselőtől interpellátot, a következő emlékeztetés szavakkal felelt:

„Intézkedtem, hogy a pénzügyi közegek csak a legkritikább és legsürgősebb esetekben osszanak ki tőzsde-engedélyeket. Tettem ezt azért, mert a kelletnél ugyanis több tőzsde létezik és újabbak megnyitása által a már régebben fennálló keresetkepteleneké válnak. Ebből kiindulva jóváhagyhatom jelen esetben is az intézkedést, midőn engedély kiadására semminemű döntő ok nincs?”

A pénzügyminiszter e választát helyeslőleg vettek tudomásul, miután minden következetesen és igazságosan gondolkodó ember, az előadott okokat valóban kell hogy tudja. Tényleg kibocsájtott a pénzügyminiszter egy rendelete, amelyben meghagyatik, hogy tőzsde-engedélyek csak a legfontosabb esetekben adassanak ki s azok is csak azon esetben, ha az arról szóló törvény előzetesen neki lesz bemutatva.

Azóta három év telt le s a dohánytőzsdék száma nem kevesebb, mint 20 százalékkal emelkedett. Mert míg akkor alig 43.000 dohánytőzsde létezett az országban, a most nyilvánosságra hozott m. kir. dohányjövődék központi igazgatóságának politikai kimutatása felvilágosít bennünket, hogy azoknak száma 1899. év végéig 53000-re emelkedett s minden valószínűség szerint emelkedik ezideig is.

Részünkről cseppet sem csodálkozunk ezen elért eredmény fölött. Lapunknak olvasói eléggé tudják, hogy ez úgyról mit mondtunk ezideig. Tudják azt is, hogy tekintet nélkül ismertettük meg a való okokkal, mely e tüneményt kellően felvilágosítja. Már most a dolog lényegének teljesen mindegy marad, hogy a hibák, mely a tőzsdék rohamos növekedését vonják maguk után, minő eredetűek. Ezen okok csak másodsorban jönnek számításba. Először is csak a kérdés érdekel bennünket, hogy miként történhetik meg az, hogy a pénzügyminiszternek a képviselőházban, tehát egész Magyarország előtt tett kijelentése annyira figyelembe nem vétetik, hogy az ellenkezőjét eredményezi, mit eredményeznie kellett volna.

Úgy látszik, hogy a pénzügyminiszter ur Ő excellenciájának hatalma e pontnál megtörik s nemkülönb hivatalt helyettesének is, aki tudunkkal határozottan ellenzi a tőzsde-engedélyek tömeges kiadását. Sőt az utóbbi, midőn magas

állását elfoglalta a tőzsde-engedély kiadást oly szigorúan üldözte, hogy egy rendelet útján, mely a legapróbb részleteket is tartalmazta, az ügyet teljesen tisztáznai vélte. Kárba veszett fáradság! Beszélük, hogy a rendelet mítsem használta s ha a tekintélyes szám szemünk előtt van, a melylyel a tőzsdék eddigi száma növekedett, úgy csodálkozva kérjük, hogy vajjon az állami intézőség más tereken is oly kevéssé veszi figyelembe a miniszter ur rendeleteit, mint azt ezen a téren teszi.

De ez nagyon szomorú dolog lenne és éppenséggel nem is képzelhető! Már hogy lehetséges az, hogy rendeletek létesítettek, vagy hogy egy miniszter a képviselőházban kije-entéseket tesz, melyet alatta álló hivatalnokai tiszteletlenül figyelembe se vesznek.

Ilynemű állapotot egyes-egyedül a dohányjövődék hoz napvilágra. Újólaj ismétljük, hogy nem hagyhatjuk annyiba az ügyet, ha a közreműködő protektorok még olyan magas állásuk is. Egy hivatalnokot a fennálló rendelet nem teljesítésére csábítani, olynemű dolognak tartjuk, mely még a legmagasabb protektor nobilitásáigál sem egyezhető össze. Bizony magunk is tudunk eseteket, mikor hivatalnokokat e kötelességük gyakorlásától a magas állásu protektor erőszakja tartotta vissza. E körülmény megbocsátható, de teljesen még sem tisztázza a hivatalnokokat.

Többször hangoztattuk azt is, hogy a dohányárudák szaporodása azok szerencsétlensége, akik eléggé szerencsétlenek, hogy dohánytőzsdéket kell vezetniök; de fölötté ártalmas az árudákban szűkséges dohánytermekekre is, miután ezáltal a lehetőség kizáratik, hogy nagyobb készletet szerezzenek be maguknak. Azonkívül nagy igazságtalanság is e szaporodás, miután az engedély tulajdonosok kötelezve vannak egy meghatározott bérfizetésre és e bérleti fizetést három éven át kell betartaniok. Azonban e három év alatt a konkurrenzia mindig jobban és jobban növekedik, de bérleti kötelezettségük állandóan marad. A dohányárudák számának ily óriási mérvekben néhány év alatt történt növekedése bizonynyal nem fog a dohányjövődék javára válni. Bár más körülményeknek is tulajdoníthatják a forgalom csökkenését, egy marad, t. i. a tényállás, hogy a hozzájött 10000 tőzsde s dohányjövődék intézőségének e pár év alatt hasznát semmikép sem hajtottak.

Lássák be már végre valahára, hogy e részről már ideje lenne rendet teremteni, a jognak jogát meg is hagyni, po-

kolba kergetve a nálunk oly kivételkép hatalmasan virágzó protekciót. Minden jobban, méltányosabban gondolkodó ember és remélhetőleg a protektorok is azokhoz számíthatnak, be fogja ismerni, hogy nincsen rendjén, ha a legkeservebb szegénységnek a szájuk előtt kapják el falatjukat. S hogy tényleg a legkeserűbb szegénység az, akinek beszélünk s mint annak ügyésze sajnos, hogy kenyszerítve vagyunk működni, azt legünnepélyesebben bizonyítjuk.

A magyar dohányjövődék statisztikája.

Alant állóan kivonatban nyilvánosságra hozzuk a magy. kir. dohányjövődék központi Igazgatósága által nyilvánított politikai kimutatását üzletforgalmáról 1899 évben.

A mult évben termeltetett és beváltott 44.280.260 kgr. dohány 7.743.280 ft pénzürtékben. Ebből a magyar jövődék intézőség részére 27.004.833 kgr., az osztrák intézőség részére 17.075.433 kgr. esik. Külföldi behozatal ez évben 6.636.101 kgr. volt, melynek vételösszege 8.706.626 ft. A 21 magyar dohánygyárakban 19.044 munkás működött. A feldolgozott dohány 221.329 métermázsza. A következő lett gyártva: 561.052.568 darab szivar és 1.075.464.250 darab szivarka, továbbá 40.741 kgr. burnót s összesen 14.891.124 különféle dohánytermék. A dohány- és dohánygyártmányok árusítására az országban 21 fő tőzsde, 397 nagyárda és 53.238 kistőzsde létezett. Eladott 48.278 kgr. burnót, a melynél 2479 kgr.-nyi visszaesés tünik ki; 489.037.620 darab szivar és pedig 6.01 millió Regalita, 19.29 millió Trabucos, 25.31 millió Britanika, 4.29 millió Operas, 91.13 millió Cuba-Portoricó, 59.59 millió Portoricó, 22.3 millió Virginia, 217.9 millió vegyes külföldi és 42.29 millió rövid. Az elfogyott szivarok száma újólaj kevesbedett. Ellenben tettemesen emelkedett a szivarkák forgalma s pedig 91.29 millióval 944.8 darabnál. Legtöbben vették a Hölgy-szivarkát és pedig 303 millió darab, a Magyarból 187 millió darab, a Drámából 148 millió darab és Virginiából 116 millió darab fogyott el. Az összeladás az ugynevezett valódi Havanna szivarokból egészben 394.700 darabot tett ki s így annak vétele 17.8%-kal kevesbedett. Öszbevétel volt burnótért 95.123 forint, dohányért 21.048.764 ft, szivarokért 16.203.857 forint. Speciálisokból eladottat belföldi gyártmányból 229.871 kgr. dohány, 11.025.215 darab szivar és 36.543.950 darab szivarka, 3.832.215 ft öszszértékben. Valódi Havanna szivarokból eladottat 1.333.778 drb., egyiptomi szivarkából 9.648.100 darab, melynek együttes összege 702.072 forint. Az eladásra készült dohány és dohánygyártmányok együttesen öszszegzett bevétele 50.666.199 frotot tesz ki s így 793.746 ft

azaz 1,5 százalék emelkedés tűnik ki. Bosznia- és Herzegovinába 1 000,400 darab szivar szállított. A magyar Dohánykereskedelmi Részvénytársaságtól 5,425.674 kgr. dohány lett kiszállítva. A magyar Dohányjövédék Intézősége 44.585.824 forint összvagyonnal bír.

A mint az itt felemlített számokból kitűnik, a szivarok forgalma a múlt évben 1,4 millióval kevesebbedett. Lehetséges ugyan, hogy a szivarok forgalmának óriási növekedése okozója e visszaesésnek, miután az utóbbi nagyjobbodott forgalma 91 milliót tesz ki. De véleményünk az, hogy a cigaretták emelkedését más okoknak kell tulajdonítanunk. A kit érdekel, az nézze utána 1895—96—97—98—99. évi cikkeinket, a hol ezt az óriási növekedést teljes pozitívítással előre jósoltuk. E cikkek az ok eredetét is tartalmazzák. A Havanna szivarokat illetőleg azok forgalma is jelentékenyen csökkent. Cikkeinkből, a mit erről hoztunk, kimutatható, hogy a beállott körülményt a valósághoz hiven, előre megjósoltuk.

Ha ezen körülményeket felemlítjük, tesszük ezt azért, hogy bebizonyíthassuk, miszerint lapunk az előforduló eseteket élénk figyelemmel kíséri s ítéletét, véleményét ebből meríti. A hivatásos körök dolga ezek után tartani magukat, azaz csak akkor, ha értékesebb forrás, melyből meríthetnek, nem áll rendelkezésükre.

A kimutatás végül felemlíti még azt is, hogy a Magyar Dohánykereskedelmi Részvénytársaság 5,425.674 kgr. dohányt szállított ki a külföldre, de nem tesz említést arról, hogy ezért mily pénzüsszeg folyt be, azaz, hogy tulajdonképpen mennyi hasznot hajtott ez be a magyar államnak.

A magyar királyi dohányjövédék vagyona 44 585.824 forintot tesz ki. Mindazonáltal jelenlegesen kevesebb vagyonnal rendelkezik, mint a mennyire üzletforgalma számítható, mely körülbelül 50 millió forint. E körülmény némi-kép felvilágosít bennünket oly dolgokról, mely a dohányjövédékre nézve kártékony hatásúak. Itt egy ujlagos 50 millió államkölcsön segíthetne, mely a dohányjövédékbe fektetve, annak élénkebb forgalmat nagyban elősegíthetné és nagy hasznára válna s az érte fizetendő kamatokat dusan kárpótolná.

Vegyesek.

Küzdelem a cigarettázás ellen. A new-yorki fiatal hölgyek sikra akarnak szállni a cigarettákkal szemben. A cigarettákkal szembeni küzdelem ellen s Cigaretta-ellenesek ligája név alatt már egyesületet is alapítottak, amelynek az alapszabályok szerinti célja az, hogy: mindegyik tag köteles, amennyire csak képes, arra törekedni, hogy különösen a fiatal emberek szokjanak le a cigarettázásról. A liga tagjai kötelezik magukat arra, hogy fiatal ember ismerősöknek hetenként legalább kétszer előadást tartanak a cigarettázás káros következményeiről s ha valamelyik fiatal ember az intéző szótok dacára is tovább cigarettázik, azzal a hölgy addig szóba sem áll, míg bizonyítékát nem adta, hogy leszokott a cigarettázásról; a bizonyíték abban áll, hogy a szép ajkak beszédétől meggyőződött fiatal urak legalább is négy hét óta nem szívtak cigarettát. A liga csak annyiban különös, hogy a pipázást és a szivarozást — megengedi.

A pénz jövője. Erről a kecsgetető témáról írva a Statist, szemlélt tart az egyes államok közgazdasági helyzetén s kiemelve azt, hogy az amerikai tőke nagy befektetéseket tettek német vállalatokba is, annak a nézetnek ad kifejezést, hogy a háború csak egyik oka volt a pénzüsszegnek. Hozzájárult ahhoz a német

spekuláció összeroppanása, a Hooley-féle vállalatok bukása és több más tisztán gazdasági tényező. Akik azonban azt hiszik, hogy Transzvál aranya mihamar segít a bajon, csalódnak. A pénz drágasága nem annyira a forgalomban levő pénz összegétől mint inkább a hitel állapottól és attól függ, vajjon a tőkésék készek-e pénzt adni új vállalkozások fölségére. Most, hogy Anglia és gyarmatai, valamint az Egyesült Államok is minden valószínűség szerint új boom előtt állanak, az új vállalatok sok pénzt nyelvének el, nem igen lehet arra kilátás, hogy az tartósan olcsóbbá legyen.

A levelezőlap megrendelésabályozása. A kereskedelmi miniszter rendeletét közli a hivatalos lap egyik száma, a melyben a miniszter a magánosok által gyártott levelezőlapoknak fölírását határozza meg. E szerint az ilyen levelezőlapokon, a melyek közé a képes-levelezőlap is tartozik, a fölírás a címoldalon legfölül szembeálló betűkkel, magyar nyelven ez: Levelezőlap. Más nyelvű jelzéseket csak külön sorban és csak a magyar nyelvű fölírás alatt lehet a levelezőlapra nyomtatni. A külfölddel való forgalomban azonban a nemzetközi egyezség alapján a francia nyelvű Carte postale fölírást illeti meg az elsőbbség, a magyar fölírás csak ez alatt következik.

Az államvasutak forgalma. Október hónapban igen kedvező volt, a mennyiben eme vasutak saját hálózatán mintegy egy millió koronával több bevételt volt az árúk szállítása ut n, mint az előző év megfelelő hónapjában, míg a személyforgalmi bevételek körülbelül ugyanazok maradtak. Bevettek ugyanis a személyforgalomból 4,289.700 koronát, (1899-ben 4,267.638 korona) az áruforgalomból pedig 15,717.300 kor. (1899-ben 14,769.303 kor.) Az év eleje óta október végéig a személyforgalomból 40,455.652 korona, az áruforgalomból 124,711.008 korona, összesen 165,167.560 korona volt a bevétel, mely azonban az utolsó három hónapi végleges beszámolás után még helyesbítendő lesz. A múlt év megfelelő időszakában a végleges bevétel 40 343.202 koronát tett ki a személy és 113,979.788 koronát az áruforgalomból, összesen tehát 154,222.990 koronát. Ez évi bevétel-többlet október végéig e szerint kerek összegben 10,800 000 korona, vagyis több mint 6%.

A dohánytermelési engedélyekről. A pénzügyi bizottságnak a képviselőházban tartott tegnapi ülésében Lukács pénzügyminiszter a dohánytermelési engedélyekről a következőket mondta: Ha a dohánykivitel tovább is oly örömdetesen fog fejlődni, mint ez idő szerint, remény van arra, hogy a kivitelre való dohánytermelés még inkább ki lesz terjeszthető. A saját termelésű dohány használatának megtöltása a nagymérvű csempészet megakadályozása céljából történt; külföldre pedig azért fizetünk oly sokat, mert a magyar dohány nem volt alkalmas szivar-gyártásra; újabban azonban braziliai eredetű dohánymagvakkal kísérletek történtek, melyek sikeres eredménnyel kecsegtetnek.

Ujságok Kinában. Bár a kilenczedik században már ismeretesek voltak Kinában a periódikus közlemények ujság formájában, mégis bizonyos, hogy a sajtóviszonyok Kinában csak a legutolsó huszonöt év alatt, a külföld befolyása alatt emelkedtek a mai magaslatra. A legtöbb ujság-vállalatba külföldi pénz van befektetve. Mint szerkesztők azonban kínaiak szerepelnek. Legtöbb ujság a tengeri kikötőkben jelenik meg, hol külföldiek is letelepedtek. Alfalánosságban a kínai sajtó ellenséges hangulattal viseltetik az európaiak iránt, sőt oly lapok is, melyek európai tőke befolyása alatt állanak, izgatnak kereskedelmi szempontból az európaiak ellen. Sajtótörvények ott nem léteznek. A legöregebb

kínai lap a Pekingi Ujság, mely 970-ben Krisztus után keletkezett. E lap naponta jelenik meg s mozgatható fabetűkkel lesz nyomtatva. Tíz-tizenkét lapból áll, mely össze van fűzve. Minden oldalon tíz hasáb van s minden hasábon tíz-tizenkétféle betűforma. E lapokon kívül a többi majd mind Shanghaiban jelenik meg. Ezek közül a leghatalmasabb a «Sche-cou-sche-pas» (Futó hírek). Hosszu keskeny alaku (mert a kínaiak a betűket egymás alá helyezik). Minden szám nyolcz oldal. Az első oldal tele hirdetésekkel. Illusztrált lapjaik is vannak. A legkedveltebb a Huo-po, humorisztikus ujság, melynek főhivatása az európaiakat kicsufol. A ki Kinában mint szerkesztő óhajt szerepelni (mert igen sok a külföldi is), annak először a kínai klasszikusokkal kell tisztában lennie. A szerkesztő tudása mellékes, fő az, hogy minél többet idézzen a kínai klasszikusokból. Az ujságokat általában nagyon kedvelik, annál inkább, mert alig van kínai, ki írni-olvasni nem tudna. Érdekes, hogy minden kínai ujság balsarkában a következő mondas olvasható! «Becsülsétek meg a papírost, a melyre valami nyomtatva van; határtalan a nyomtatott betű érdeme!» Nem is használják ott a kiolvasott ujságot csomagolásra, hanem összegyűjtik, újra meg újra elolvassák, míg csak e nem piszkolódik teljesen. Akkor megjelenik egy ember, mint a külön e célra épített krematórium képviselője, elviszi a lapokat, melyek a kínai krematriumban, mint az irodalom templomában, ünnepélyességek mellett elégettetnek.

3519. szám.
VII. 1900.

Ajánlati hirdetmény visszavonás.

A csornai dohánynagyárda kezelése tárgyában folyó évi október hó 18-án 33965. szám alatt folyó évi november hó 16-ára kiirt versenytárgyalás ezennel visszavonatik.

Sopron, 1900. október hó 29-én.

Soproni m. kir. pénzügyigazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

H. V. urnak. Becses sorait vettük. Igen sajnáljuk, hogy sorát nem ejthettük, mert azok csak lapzártakor érkeztek hozzánk. Jövő számban. Üdvözlét!

K. ur helyben. Mai számunk első cikke foglalkozik a kérdéssel. Azt hisszük, hogy véleményünk ugyanaz. Önnek igaza van, ha azt mondja, hogy szerencsétlenek, de hát maguk sem tehetnek róla.

B. urnó K.-ban. Szives soraira válaszunk a következő: Ha panasz van, ugy az első forum a pénzügyigazgatóság, melyből orvoslást kérhet és ha panasz indokolt, ugy meg is kapja. Más ut nincsen. Üdvözlét!

Többeknek. Lapunk hónaponként kétszer jelenik meg.

Segédszerkesztő: H. Iltai Nándor.

Első cs. és kir. szab. eredetű selmezi pipa-, taktékpipa- és pipaszár-gyár főzerő-berendezéssel.

TAKÁCS EDE

Zólyom-Selmeztől
Alapított 1836-ban.

Ajánlja a legjobb hírnevet örvendő és kitűnő minőségre nézve páratlan valódi selmezi agyagpipát, taktékpipát, pipaszárakat és szivarszékét, minden kivitelben, a legolcsóbb árak mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküldés esetén kívánatra bérmentes küldetnek.

Egyedüli hírneves jó gyártmány.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die Vernehmung der Trafiken. — Statistik des ungarischen Tabakmonopols. — Vermischtes.

Die Vermehrung der Trafiken.

Als Se. Excellenz der Herr Finanzminister im Abgeordnetenhouse, anlässlich der Nichtertheilung einer Trafiklizenz, durch einen Abgeordneten interpellirt wurde, da sagte er die denkwürdigen Worte:

„Ich habe verfügt, dass die Finanzbehörden nur in den seltensten und dringendsten Fällen Trafik-Lizenzen ertheilen sollen. Ich that dies deshalb, weil bereits zu viel Trafiken bestehen und die bestehenden Trafiken dadurch erwerbsunfähig gemacht werden, wenn immer neue Lizenzen ertheilt werden. Aus dem Grunde kann ich auch dem vorliegenden Falle beipflichten, da zur Ertheilung der betreffenden Lizenz keinerlei Veranlassung vorlag.“

Diese Antwort des Finanzministers wurde zustimmend zur Kenntniss genommen, nachdem jeder logisch und gerecht denkende Mensch den vorgebrachten Gründen beipflichten muss. In der That gelangte auch ein Rescript des Finanzministers an die Finanz-Direktionen, worin es hiess, dass Trafik-Lizenzen nur in äusserst wichtigen Fällen zu ertheilen wären und das auch nur dann, wenn das betreffende Gesuch ihm selbst früher vorgelegt werde.

Seither sind drei Jahre vergangen und die Zahl der Tabak-Trafiken sind um nicht weniger als 20 Prozent vermehrt worden. Während nämlich damals kaum 43000 Tabak-Trafiken im Lande existirten, belehrt uns der soeben veröffentlichte statistische Ausweis der kön. ung. Tabak-Zentral-Direktion, dass es deren mit Ende 1899 — 53000 gab und wahrscheinlich ist diese Ziffer unterdess abermals grösser geworden.

Wir, für unseren Theil, sind von diesem Resultate durchaus nicht überrascht. Die Leser dieses Blattes wissen es zur Genüge, was wir über diese Angelegenheit bisher bereits geopfert haben, wie sie es auch wissen, dass wir ohne Rückhalt die wahren Ursachen genannt haben, welche diese Erscheinung rechtfertigen. Füglich kann es sich jedoch für die Sache ganz gleich bleiben, welche Ursachen es sind, die Schuld an die Vermehrung der Trafiken haben. Diese Ursachen kommen erst in zweiter Reihe in Betracht. Vorerst interessirt jedoch die Frage, wie es kommt, dass eine im Abgeordnetenhouse, demnach vor ganz Ungarn geäusserte Erklärung des Finanzministers derart missachtet wird, dass sie gerade das Gegentheil von dem hervorbringt, was sie hervorbringen sollte.

Machtlos, wie es scheint, steht Se. Excellenz der Finanz-Minister, nicht minder aber auch dessen Stellvertreter im Amte, der unseres Wissens nach entschieden gegen die Massen-Ertheilung der Trafik-Lizenz ist, gegenüber. Ja, der Letztere, als er sein hohes Amt antrat, verfolgte die Ertheilung der Trafik-

Lizenzen mit einer derartigen Strenge, dass er im Wege einer Verordnung, die bis in das kleinste Detail verfügte, die Angelegenheit zu regeln glaubte. Vergebene Mühe! Man sieht, dass die Verordnung nichts genützt hat, und wenn man die stattliche Zahl vor Augen hat, mit welcher die Anzahl der Trafiken gestiegen ist, dann muss man staunend fragen, ob auch auf anderen Gebieten der staatlichen Verwaltung die Erlässe der Minister so wenig respektirt werden, wie auf diesem Gebiete.

Doch das wäre zu traurig und ist auch ganz und gar nicht anzunehmen. Wie könnte es auch möglich sein, dass man Verordnungen schafft, oder dass die Minister eines Ressortes im Abgeordnetenhouse Erklärungen abgeben, die Seitens der Unterbeamten nicht respektirt werden!

Einzig und allein das Tabak-Monopol ist es, welches derartige Erscheinungen zu Tage fördert. Denn abermals, wir widerholen es, wir können es nicht gelten lassen, wenn die Protektoren, die dabei interveniren, noch so hoch gestellt sind. Einen Beamten zur Nichtbefolgung der bestehenden Vorschriften verleiten, ist schon etwas, was wir mit der Noblesse selbst des höchsten Protektors nicht vereinbarlich finden. Gewiss, wir selber kennen Fälle wo Beamte bei Ausübung dieser ihrer Pflicht, unter der Pression eines hohen Protektors standen. Das ist wohl entschuldbar für den Beamten, allein ganz frei spricht es ihn gleichwohl nicht.

Die Vermehrung der Tabak-Verschleiss-lokale, auch das haben wir schon öfter gesagt, ist ein Unglück für Diejenigen, welche so unglücklich sind eine Tabak-Trafik führen zu müssen, sie ist aber auch äusserst schädigend für die in den Verschleiss gebrachten Tabak-Produkte, weil dadurch den Verschleissern die Möglichkeit benommen ist, sich grössere Vorräthe anzuschaffen. Ausserdem ist die Vermehrung der Trafiken eine Ungerechtigkeit, weil bei Erlangung einer Trafik sich der Lizenzinhaber dazu verpflichtet, eine bestimmte Pachtzahlung zu leisten und diese Pachtzahlung für drei Jahre bindend ist. Während dieser drei Jahre jedoch entsteht ihnen fortwährend eine Konkurrenz, indess die Pachtzahlung besteht. Das Anwachsen einer solchen Anzahl Tabak-Verschleisser in wenigen Jahren, wird dem Tabak-Monopole wahrlich nicht zum Heile gereichen. Mag man auch den Rückgang des Konsumes anderen Umständen zuschreiben, eines steht fest, nämlich die Thatsache, dass die hinzugekommenen 10000 Trafiken in den wenigen Jahren keineswegs der Tabak-Regie einen Nutzen verschafft haben. Möge man endlich zu der Einsicht gelangen, dass es in dieser Beziehung einmal schon an der Zeit wäre Ordnung zu schaffen, dem Rechte das Recht zu belassen und die bei uns über-

haupt so allmächtige Protektion zum Teufel zu jagen. Jeder besser denkende Mensch, und dazu zählen doch hoffentlich die Protektoren auch, wird es einsehen, dass es nicht wohlgethan ist, der bittersten Armuth den Bissen Brot vom Munde wegzuschneiden. Und dass es die bitterste Armuth ist, der wir das Wort reden und als deren Anwalt wir leider zu wirken bemüssigt sind, das können wir feierlichst versichern.

Statistik des ungarischen Tabakmonopols.

Nachstehend veröffentlichen wir, im Auszuge, den von Seite der kön. ung. Zentral-Tabak-Direktion publizirten statistischen Ausweis über das Geschäftsergebniss im Jahre 1899:

Im verflossenen Jahre wurden produziert und eingelöst 44,280,266 Klg. Tabak, im Geldwerthe von 7,743,280 Gulden, Hievon entfallen auf die ungarische Monopolverwaltung 27,004,833 Kilogr., auf die österreichische Verwaltung 17,075,433 Klg. Importirt wurden 6,636,101 Klg. ausländische Tabake im Kaufbetrage von 8,706,626 Gulden. In den 21 ungarischen Tabakfabriken waren 19,044 Arbeiter beschäftigt. Aufgearbeitet wurden 221,329 Meterzentner Tabak und erzeugt Tabakfabrikate im Gewichte von 219,409 Meterzentner und zwar wurden erzeugt: 561,052,568 Stück Zigarren und 1,075,464,250 Stück Zigarretten, ferner 40,741 Klg. Schnupftabak und insgesamt 14,891,124 Klg. verschiedene Rauchtabake. Für den Verkauf an Tabak und Tabakfabrikate bestanden im Lande 21 Hauptverschleisse, 397 Grosstrafiken und 53,288 Kleintrafiken. Verkauft wurden 48,278 Kilogr. Schnupftabak, wobei sich ein Rückgang von 2479 Kilogr. ergibt; 489,037,620 Stück Zigarren und zwar: 6,01 Millionen Regalitas, 19,29 Millionen Trabucos, 25,31 Millionen Britannika, 4,29 Millionen Operas, 91,13 Millionen Cuba-Portorico, 59,59 Millionen Portorico, 22,3 Millionen Virginia, 217,9 Millionen gemischte Ausländer und 42,29 Millionen Kurze. Der Verbrauch an Zigarren ist abermals um 1,4 Millionen Stück geringer geworden beträchtlich gestiegen ist dagegen der Konsum an Zigarretten und zwar um 91,29 Millionen auf 944,8 Millionen Stück. Am meisten geraucht wurden Damenzigarretten und zwar 30,3 Millionen Stück, dann ungarische 187 Millionen Stück, Drama 148 Millionen Stück und Virgininen 116 Millionen. Der Gesamtverkauf der sogenannten echten Havannazigarren betrug im Ganzen 394,700 Stück, wobei sich eine Abnahme von nicht weniger als 17,8% ergibt. Vereinnahmt wurden für Schnupftabake 95,123 Gulden, für Tabake 21,048,764 Gulden, für Zigarren 16,230,857 Gulden, für Zigarretten 8,693,005 Gulden, insgesamt 46,131,912 Gulden. Von Spezialitäten wurden verkauft an inländischem Erzeugniss 229,871 Kilogr. Tabak, 11,025,948 Stück Zigarren und 36,543,950 Stück Zigarretten im Gesamtwerte von 3,832,215 Gulden. An echten Havannazigarren wurden 1,333,778 Stück, an egyptischen Zigarretten 9,648,100 Stück verkauft, im Gesamtbetrage von 702,072 Gulden. Der Gesamterlös aus

dem zum Verkauf gelangten Tabak und den Tabakfabrikaten beträgt 50,666.199 Gulden und ergibt sich hiebei eine Zunahme von 793.746 Gulden = 1.5%. Nach Bosnien und der Herzegovina wurden 1,000.400 Stück Zigarren exportirt. Durch die ungarische Tabakhandels-Aktiengesellschaft wurden 5,425.674 Kilogr. Tabak ausgeführt. Die ungarische Tabak-Monopols-Vertretung besitzt ein Gesamtvermögen von 44,585.824 Gulden.

Wie aus den hier genannten Ziffern hervorgeht, ist der Konsum von Zigarren im abgelaufenen Jahre um 1 1/4 Millionen geringer geworden. Wohl ist es möglich, dass die kolossale Zunahme der Zigarren diesen Rückgang verschuldet hat, nachdem der Mehrkonsum der letzteren 91 Millionen beträgt, doch sind wir der Ansicht, dass die Steigerung der Zigarren gleichwohl ganz anderen Ursachen zuzuschreiben ist, als diesen. Wem es interessirt, der mag unsere Artikel aus den Jahren 1895, 1896, 1897, 1898 und 1899 durchlesen, wo wir die Steigerung, als positiv und zwar in einer kolossalen Weise vorhersagten. Auch die Motivirung darüber ist in diesen Artikeln enthalten. Was die Havanna-Zigarren anbelangt, ist deren Absatz ebenfalls bedeutend geringer geworden. Auch darüber lässt sich in manchen Artikeln, die wir darüber brachten, unsere Vorhersage, dass dies der Fall sein wird, nachweisen. Wenn wir dieser Umstände erwähnen, so geschieht es deshalb, um darzuthun, dass unser Blatt stets die Vorgänge genau beobachtet und aus diesen sein Urtheil und seine Meinungen schöpft. Sache der berufenen Kreise ist es, sich danach zu richten, das heisst, wenn ihnen nicht andere werthvollere Quellen zur Verfügung stehen, aus denen sie schöpfen.

Zum Schlusse erwähnt der Bericht, dass die „Ungarische Tabakhandels-Aktien-Gesellschaft“ 5,425.674 Kilgr. Tabak nach dem Auslande ausgeführt hat, erwähnt aber nicht, welcher Geldbetrag hiefür eingeflossen, das heisst, wieviel

Nutzen der ungarische Staat eigentlich hiefür vereinnahmt hat.

Das Vermögen der k. u. Tabak-Regie beträgt 44,585.824 Gulden. Demnach ist das Vermögen derselben bedeutend kleiner, als der jährliche Geschäftsumsatz, welcher ca 50 Millionen Gulden ausmacht. Dieser Umstand erklärt auch Manches, was das Tabak-Monopol schwer schädigt. Ein neuerliches Staatsanlehen von 50 Millionen Gulden, welches in das Tabak-Monopol investirt werden müsste, würde dem flotteren Betrieb gewiss zum grossen Nutzen gereichen und reichlich für die zu bezahlenden Zinsen entschädigen.

Vermischtes.

Massregelung der Korrespondenzkarte. Das Amtsblatt veröffentlicht in einer seiner letzten Nummern jene Verordnung, worin der Handelsminister die Aufschrift der von Privaten erzeugten Korrespondenzkarten bestimmt. Laut dieser Verordnung ist die Aufschrift auf solchen Korrespondenzkarten, zu denen auch die Ansichtskarte zählt, in auffällenden Lettern, in ungarischer Sprache: *Levelész-lap*. Fremdsprachige Aufschriften sind nur unter der ungarischen zu drucken gestattet. Im Verkehre mit dem Auslande jedoch hat, in Anbetracht der internationalen Vereinbarung, die französische Bezeichnung: *Carte postale* das Vorrecht, und folgt nach dieser Aufschrift die ungarische.

Kampf gegen das Zigarrenrauchen. Die jungen Damen von New-York wollen gegen die Zigarette Stellung nehmen und haben auch schon eine Zigarren-Gegner-Liga betitelt. Vereinigung gegründet, deren Ziel statutärlich folgendes ist: Jedes Mitglied ist verpflichtet, so weit es in seiner Macht steht, dahin zu wirken, dass hauptsächlich die jungen Leute sich das Zigarrenrauchen abgewöhnen. Die Mitglieder der Liga verpflichten sich, den ihnen bekannten jungen Leuten wenigstens zweimal wöchentlich über die schädlichen Folgen des

Zigarrenrauchens Vorträge zu halten, und wenn dann Einer oder der Andere dieser jungen Herren trotz der Mahnungen vom Zigarrenrauchen nicht ablässt und dies nicht durch die Thatsache beweist, wird er von der Dame desavouirt; der Beweis besteht darin, wenn die jungen Herren zumindest vier Wochen nicht Zigarren geraucht haben. Seltsam ist die Liga nur deshalb, weil sie das Tabak- und Zigarrenrauchen erlaubt.

Von den Tabakfechtings-Lizenzen. In der gestrigen im Abgeordnetenhaus abgehaltenen Sitzung des Finanz-Ausschusses sagte Finanz-Minister Lukács über die Tabakfechtings-Lizenzen folgendes:

„Wenn der Export des Tabakes sich auch weiter so schön entwickelt, als bisher, ist Hoffnung vorhanden, dass die für den Export bestimmte Tabakfechtung an Ausdehnung gewinnen wird. Der Verbot der Verwendung von Eigenfechtung ist wegen des riesigen Schmuggels geschehen; dem Auslande aber bezahlen wir deshalb so viel, weil der ungarische Tabak sich zur Fabrikation von Zigarren nicht eignet. Neuerdings sind jedoch mit einer brasilianischen Sorte Versuche gemacht worden, deren Resultate von Erfolg begleitet sein werden.“

Die Zukunft des Geldes. Von diesem verführerischen Thema schreibt „Statist“, Revue haltend über die wirtschaftliche Lage der einzelnen Staaten, bemerkend, dass amerikanische Kapitalisten grosse Investitionen in deutsche Unternehmungen machten, und gibt der Meinung Ausdruck, dass der Krieg nur der Grund des Geldmangels war. Hiezu kam noch der Zerfall der deutschen Spekulation, der Krach der Hooley'schen Unternehmungen und viele andere, rein wirtschaftliche Gründe. Diejenigen aber, die da glauben, dass das Gold Transvaals helfen wird, die irren sich. Die Theuerung des Geldes hängt nicht so sehr von der Summe des in Verkehr befindlichen, als von dem Stande des Kredites ab, und von der Frage, ob sich Kapitalisten geneigt zeigen neue Unternehmungen zu unterstützen.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.